

פרוטוקול מס' 70

ישיבת ועדת הכספים
יום ד', ט"ו בסיון תשל"ד - 5.6.74
בשעה 09.00

נ כ ח ד: י. קרגמן - היו"ד
ע. אמודאי
ס. ארנס
י. בוד
צ. גרשוני
ב.צ. חלפון
ע. פיינרמן
ג. פת
ד. קורן
נ. קצב
א. שוסטק
י. בולן
א. רובן
י.ש. פלומין

סזכיר הוועדה: א. קרשנר

היועץ הכלכלי: א.נ. פלוג

רשמה: לאה צ'סנר

מרוזמנים: י.ח. ארקין - סגן הממונה על התקציבים
א. אייל - אגף התקציבים, האוצר

סדר-היום: תקציב המיכות לייצוב מחירים לשנת הכספים 1974

היו"ר י. קרצמן:

פותח את הישיבה.

היום נדון בתקציב הסובסידיות, שזה למעשה

תמיכות לייצוב המחירים.

ג. פת:

אני מבקש הערה, והערתי כבר על-כך למר נויזרפר לפני כמה ימים. אני מבקש לדאוג לבך שתסקיר ביחס למס שבה ישלח קודם לשרים ולחברי הכנסת, ולא יגיע לעתונות לפני שהוא מגיע אליהם. עמדתי במצב מאד לא נעים. עתונאים פנו אלי אחרי שהיה להם כבר התסקיר ביד ואני עוד לא קיבלתי אותו.

היו"ר י. קרצמן:

אתה צודק, אבל זה לא קשור רק למס שבה, זה יכול להיות לגבי כל הצעה שמוגשת על-ידי הממשלה.

ג. קצב:

אותו דבר ביחס למס ערך נוסף.

א.נ. פלוג:

את התסקיר על מס ערך נוסף שלחנו לכל חברי הוועדה הביתה.

היו"ר י. קרצמן:

העתונאים אצלנו בדרך-כלל יודעים הכל לפני חברי הכנסת.

ברצוני לציין כמה נתונים כפתיחה לדיון על התמיכות לייצוב המחירים. מעניין באיזו מידה התפתח תקציב הסובסידיות בשנים האחרונות. בשנת 1970 תקציב הסובסידיות היה 254 מליון ל"י; ב-1971 - 452 מליון ל"י; ב-1972 - 488 מליון ל"י; ב-1973 - 1 מיליארד ו-22 מליון. התחזית לסובסידיות לשנת 1974 הייתה - לולא השינויים שנעשו בפברואר - הייתה 2 מיליארד ל"י, אבל למעשה הצעת התקציב המוגשת לסובסידיות לשנת 1974 היא 825 מליון ל"י, פירוש הדבר שהורידו סובסידיות בסך של 1 מיליארד ו-125 מליון ל"י. כלומר, לולא העלאת המחירים לצרכן, הורדת מחירי המספוא הסובסידיות היו מסתכמות בסכום פי שלושה ממה שזה מוגש עכשיו.

אני מקדם בברכה את מר ארקין, שהוא עכשיו הרפרנט של משרד האוצר. כיוון שנושא הסובסידיות נדון בוועדה הרבה פעמים, גם לפני שהחלטנו על צמצום הסובסידיות, וגם אחרי זה, ביקשתי ממנו שימסור סקירה כוללת לא רק על התמיכות לייצוב המחירים של 825 מליון ל"י, אלא גם על החשבון המסחרי שמסתכם בסכום של 184 מליון ל"י.

י.ה. ארקין:

זהו חלק מה-825 מליון ל"י, התמיכות במוצרים ובחומרי גלם הקלאיים מגיעות ל-384,700,000 ל"י.

מה אנחנו בעצם רוצים להשיג במערכת זו, שאפשר לחלק אותה לשלושה או ארבעה חלקים עיקריים. אמביד את הדבר על-ידי שקפים, והשקף הראשון הוא על התקציב לייצוב מחירים בשנים 1970-1974 והמעבר מתקציב 1973 לתקציב 1974. כאן מדובר על פעולות שנוצרו ומבוצעות על-ידי האגף לסחר מסלתי של משרד המסחר והתעשייה, שהוא המבצע את הקניות עבור מחסני הממשלה של חטים, שמנים, סוכר, פולי סויה, מספוא וכו'. האגף קונה את המצרכים האלה בחוץ-לארץ ומוכר אותם במחירים קבועים בארץ. תמצאו את המערכת הכוללת של הכנסות החשבון המסחרי במזון במספר 5 של הצעת התקציב שלפניכם; ואת ההוצאות בעמוד 1; כאן תוכלו לראות גם מה הן האופרציות הנעשות שהן הגורעין של הפעילות הזאת.

כפי שאתם רואים התמיכות במוצרי מזון מתוכננות ל-184 מליון ל"י לעומת 375 בשנת 1973, ועוד אחזור לפירוט שבתקציב שלפניכם.

המערכת השנייה, שגם אותה הייתי מחלק לשני חלקים, היא התמיכות במוצרים. וכאן יש לנו שוב שתי קבוצות עיקריות: החלב והביצים, שהם נקנים במחיר קבוע במשך השנה מהחקלאיים ונמכרים לאוכלוסייה במחיר קבוע. בחלב המצב יותר מסובך, כי "תנובה" אוספת מה שהיא אוספת מהחקלאים, וההפרש בין ההוצאות לאיסוף החלב והמחיר שהוסכם מתבטא בסובסידיות שנותנים לחלב. לחלב הוקצו סכום של 144,900,000 מליון ל"י ולביצים לשוק המקומי

י.ח.ארקין:

49,200,000 ל"י. לגבי החלב מתעוררות מדי פעם בפעם בעיות, גם בקשר לאחוז השומן, וגם בשל מערכת ההוצאה של המחלבות והשינויים הפנימיים שישנם במיגוון של המוצרים שנמכרים על-ידי המחלבות. שני אלה דומים יותר לחשבון המסחרי בגלל הקביעות במחירים.

יש לנו עוד קבוצת מצרכים שבאים להבדיל בין מחירי השוק והמחיר ליצרן, וזו קבוצת הירקות והפירות. ישנה הבטחה של מחיר מינימום. כאשר מושג מחיר מינימלי ולמעלה מזה המערכת אינה מתערבת; כאשר לא מושג מחיר מינימלי אז המערכת מתערבת. המערכת עושה פעולות שונות שבעבר היו בוגגים להשמיט אותן. היום מנסים למצוא פתרונות קונסטרוקטיביים בתעשייה שהולכת גם לשוק המקומי וגם ליצוא, ונותנים ליצוא תמיכה עוד יותר חזקה.

אחרי שהכנסנו זאת למערכת אני יכול לתת כמה דוגמאות כדי לציין איך יצאנו מהתמיכה הזאת, וישנן תמיכות אחרות, כאשר אנחנו מחפשים דרך לשווקים, וזה לא היה מגיע אליהם אלמלא ההתערבות שלנו על-ידי מוסדות שונים, כמו מוסדות סעד, הצבא וכו'.

העקרון שמנחה בתמיכות האלה לירקות ולפירות הוא כזה, שהחקלאים משתתפים במחצית מההוצאה, ולגבי המחצית השנייה של ההוצאה יש לנו מנגנון פנימי ששומר על זה שלא יהיה בזבוז או שימוש לרעה.

בתקציב שלפניכם בעמוד 2, סעיף 3230 תמצאו גם תמיכות אחרות, וכפי שתראו לא נקבעה שום תמיכה בקואופרטיבים לתחבורה, אבל איני יודע אם אמנם ההוצאה תסתכם באפס כפי שכתוב כאן, מפני שדבר זה קשור במחירי הדלק, ואני מבין שבר צבי דינשטיין התייחס לנושא זה כאן בוועדה. אנחנו קונים דלק גלמי ומוכרים מיגוון שלם של מוצרי דלק, והכרונג הכללי היא, שהמערכת כולה תהיה מאוזנת. על כן תראו בסעיף 3280 בעמוד 4, שהתמיכות במוצרי דלק מסתכמות באפס.

בטבלה שלפניכם אתם יכולים לראות את הקצוות השונות והפעילויות השונות שהיו במשך שנת 1973. כפי שכבר אמר היו"ר, לולא השינויים וביטול הסובסידיות שעשינו ב-28.1 היינו צריכים להציג תקציב סובסידיות של למעלה מ-2 מיליארד ל"י. בדצוני להזכיר כאן, שהיתה מערכת שינויים שלמה במשך 1973, ואלמלא שינויים אלה היינו צריכים להגיע למספרים הרבה יותר גדולים. בינואר 1973 שנינו את מחירי המספוא מ-320 ל"י הטונה ל-400 ל"י הטונה. היתה לזה משמעות רבה מאד, כי חלו שינויים במחירי המספוא וזה נתן חסכון גדול.

באוקטובר 1973 היה השינוי הראשון במחירי הדלק, כאשר המחיר עלה מפחות מ-3 דולר לחבית ל-3.50 דולר לחבית, וזה שוב בא כדי להשאיר את מערכת הדלק מאוזנת. ב-24 באוקטובר 1973 נעשו פעולות נוספות, כי כפי שאתם זוכרים, זו היתה התקופה שקאדאפי כל יום שינה את מחירי הדלק. ההעלאה השניה במחיר הדלק היתה כאשר מחיר החבית הועלה מ-3.50 דולר ל-5.00 דולר.

לגבי הבשר הקפוא, שגם כן התייקר אז, העלינו את המחיר מ-6.50 ל"י הק"ג ל-10.00 ל"י הק"ג, וזו היתה העלאה של למעלה מ-50%, וזה נתן לנו חסכון של 140 מליון ל"י. אחרי הייקור הזה נשאר הבשר מסובסד בסכום של 40 מליון ל"י.

בדצמבר 1973 ייקרנו עוד פעם את הדלק, ובעקבות הייקור הזה היתה עליה גם במחירי החשמל, ובעקבות זה גם במחיר המים. ברור שהיו עליות אחרות; אבל אלה העליות המאסיביות שהשפיעו על המערכת כולה. אתם ודאי זוכרים את הוויכוחים שהיו פה ובמקומות אחרים בקשר למחיר הדלק, המחיר של 10.25 ל"י הותאם אז להעלאת הדלק כאשר היו קניות של 17 דולר לחבית וכו'. אני עוד אתייחס לפדיניות ההתאמה של המחירים של הממשלה. הממשלה הביאה בחשבון את קניות הדלק השונות וגם את 4 מליון טונות הדלק שמקבלים מסיני במחיר נמוך יותר.

ח. ארמין:

ב-28 בינואר היה התרגיל הגדול כאשר קיצצנו סכום ל 945 מליון ל"י במצורכים ושרותים שונים, וזה שוב נתן חסכון של 230 מליון ל"י. במספוא אנחנו עקרונית יכולים לומר שהצורכים העיקריים הם זקלאים, והם משלמים מחיר קבוע עבור טובה של מספוא על-ידי המחיר שהם קבלים בעד חלב וביצים. אנחנו יכולים לתבוע מחיר קבוע לחלב ולביצים אשר מספקים להם מספוא במחיר קבוע. כאן יכול להיות הפרש חיוני או פרש שלילי, זאת אומרת שהעלות כחוף-לארץ היא יותר נמוכה, אז מוטל היטל על המספוא. (קודא את המספרים מתוך הטבלה).

בסך-הכל זו מערכת שתוכננת ועקרונית אנחנו סבורים מערכת המספוא צריכה להיות מאוזנת, כמו מערכת הולק, וצריך להתאים כל זמן את מחיר המספוא למחיר בחוף-לארץ. לכן סברה הממשלה שהשנה צריך הכניס סובסידיה מסוימת למספוא, כי גם כאשר אנחנו מעלים את המחיר עדיף מיד, גם מבחינת חשבון הסובסידיות, למכור את המספוא במחיר שהוא עולה.

לגבי מחירי החיטה (הסבר על פי השיקופית). בשנת 1973 הוצאו 56 מליון והתחזית ל-1974 היא 208 מליון ל"י; בחלב הביצוע 1973-1974 היה של 173 מליון ל"י והתחזית ל-1974 היא 275 מליון ל"י.

פיינרמן: הלואי ותגמרו את זה ב-330 מליון ל"י.

ח. ארמין: כפי שאמרת קודם, לגבי חלב וביצים אנחנו מסוים את מחיר המציטום לחקלאי. חיוני מאד להבטיח את מחיר הזה, מפני שהמחיר הזה הוא הגורם שמבטיח, אמנם לא בכל 100%, דבר זה אין בכלל, כי אנחנו עוסקים כאן בנושאים שיש להם השפעות שונות, זה משפיע כל פעם בדרך אחרת. עקרונית מבחינת רצונו של החקלאי הבטחת מחיר, במידה שהמחיר אינו מושג בשוק, הוא חשוב והכלל העיקרי הוא לדרבן ותו לעשות זאת.

לגבי עופות - בעבר היינו בו תנים למחירי העופות התדרדר ואז היינו משלמים את ההפרש. ואינו שלמעשה כאשר יש עודף גדול ל עופות יש משחק לא הוגן של הסוחרים. כאן ברצוני לציין את תרומתו מיוחדת של ח"ח חלפון, כאשר הוא היה סגן שר החקלאות. הוא הגיע אז למסקנה כאן זורקים כסף, צריך לעצור את מחיר העופות ולא לתת לו להתדרדר מתחת רמה מסוימת. נקטנו בשיטה שיש בה כדי למנוע התדרדרות זו, ועשינו זאת על-ידי פעולה פשוטה מאד: מכרו בשוק מה שנמכר במחיר הזה והיתר נשלח משחטות והוכנס למחסני הממשלה לקירור. היו ציודים גם בעניין זה, כי אין מפיץ משחטות. על-כל-פנים, העקרון היה שקבענו מחיר למטה מהמינימום, שום שבשוק היה הפרש של 30-20 אגורות, ולא רצינו שעל-ידי מחיר מסויים, מחיר הממוצע יהיה מעל למחיר המובטח. אנחנו מקווים שגם להבא נוכל הבטיח זאת בצורה זו. עושים מאמצים לקיים את המערכת הזאת במחיר קבוע, הוא די נמוך, ואנחנו מסבסדים זאת על-ידי-כך, שכאשר יש נטייה לעליית זירים יש כאן בלם. ושוב אני מתייחס כאן לייצוב מחירים יותר מאשר לתמיכה.

במספוא התכנון היה אפס ב-1973 והתחזית ל-1974 היא 100- מליון בגלל עליה חדה במחירים. כאן יש להזכיר את ענין המאפיות, סובסידיות צמחו והגיעו עד ל-80 מליון ל"י. (השוואה לפי הטבלה). אך המוצרים נעים במסגרת זו של 100 מליון ל"י. בעצם המספוא מכתוב לנו ז כל המהלכים בכל המערכת. אנחנו מתחשבים במחירים שיהיו בעתיד, אבל נחנו צריכים להביא בחשבון כמה גודמים נוספים. עליה במחיר גרעיני מספוא וטוטתית צריכה לייקר מוצרים אחרים, שהם מוצרי לווי, כמו כוסבא וכו'. נחנו צריכים לעשות זאת פחות או יותר בהתאם לערך האנרגטי של שני המוצרים אלה. בקמחים הגענו ל-19 מליון ל"י וייקרנו את הכוסבא והשגנו את 80 מליון ל"י האלה במערכת השמנים. לביצים זה 4 אגורות; לחלב - 10 אגורות ליטר.

כפי שאתם רואים בטבלה אנחנו ייקרנו את החיטה 165- מליון ל"י, וזה אומר שייקרנו את הקמח בערך ב-50%, והמחיר בקמח יולך לשוק לאפייית לחם. לפי זה יוצא שייקרנו את הלחם ב-70 מליון ל"י. נוצאה היתה שאחרי שהעלינו את מחיר הלחם היינו צריכים להגדיל את תקציב סובסידיות ללחם ב-16 מליון ל"י.

כאשר מדברים על מספוא, קמח, לחם וכו' יש עוד כמה זפרים שצריך להביא בחשבון. קודם-כל, את ההתפתחות במחירי המספוא בטווח נר ובינוני. צריך להביא בחשבון את היחס של ק"ג גרעיני מספוא לק"ג לחם,

י.ח. ארקין:

מורדים את זה בחך-כלל מבחינת ערכו התזונתי לבעלי-חיים. ק"ג לחם שווה ליחידת מזון אחת, אם סייקרים את מחיר הגרעינים לא יכולים למכור ככד לחם בפחות מ-60 אגורות, ואנחנו קבענו את מחיר ככד הלחם ל-55 אגורות. מבחינה זו עשויים להיות מעברים במחירי הלחם.

היו ריונים על ענין הסיכום הסופי של 770 מליון ל"י. (ר' הטבלה), זהו הפרש. אפילו אם היו נותנים הפרש קטן יותר, יש כאן כמה שיקולים: הובלת החיטה מהמשק למסגורות ואחר-כך מהמסגורות. יש כאן פעמיים הובלה, ויש כאן כמה דברים לא טובים שקשורים בעניני מס-הכנסה, ויכולים לעשות כאן משחקים לשני הצדדים. אנחנו נותנים חיטה לתחנות הקמח ואומרים להם למכור קמח במחיר מסויים. אם אתם זוכרים במרס 1973 ייקדנו את מחיר הקמח לא לחם, ואז התוצאה היתה שזה השפיע על מחיר הסובין, שהוא מוצר לווי של ייצור הקמח, והוא בעצם המוצר העיקרי בייצור הקמח, וזה שינה את הפרופורציות והתחנות התחילו לקבל מחירים לפי פרופורציות אחרות. למעשה היה מעבר של קמח ששילמנו בשבילו יקר מאד, לאור מחירי הסובין. תחנות הקמח לא עשו בזה שום פשע אבל זה לא היה יעיל, ואנחנו עודדנו שלא ללכת בדרך זו. דבר זה תיקנו בשנה שעברה.

צריך להביא בחשבון שמחיר גרעיני המספוא חייב להיות יותר גבוה ממחיר הקמח או מחיר הסובין, ושאלה ילכו לשימושים שלהם הם נועדו, ולא לשימושים אחרים.

(שיקופית נוספת) כאן לפניכם טבלה על התפתחות מחירי מוצרי מזון סיובאים בשנים 1964 - 1974. (ר' עמוד 12 של הצעת התקציב). בפוליטקה היתה עליה מ-113 ל-219 דולר לטונה. במחירי הסוכר היו קפיצות שונות. היתה תקופה שהמחיר ירד מ-168 דולר הטונה ל-57 דולר הטונה, ואחר-כך עלה שוב ל-190 דולר הטונה ב-1972 והתחזית ל-1974 היא 337 דולר הטונה.

בבשר קפוא המחירים היו יציבים במשך שנים רבות. מ-1965 עד 1972 היו עליות וירידות, אבל ב-1972 היתה קפיצה מ-890 דולר הטונה ל-1,500 דולר הטונה, והתחזית ל-1974 היא 1,750 דולר הטונה.

בבולמוס כזה של מחירים היו לבטים כבדים כיצד לנהוג ומה לעשות; איזה מחירים להביא בחשבון. כאן לפניכם טבלה של התפתחות מחירי החיטה בין השנים 1970 לשנים 1974. (הטבר על פי השיקופית).

למעשה יכולים להביא בחשבון כמה אפשרויות. או שהמחירים ישארו בדממת הנוכחית, או שהם עשויים לרדת ולהתייצב על דמה חדשה, או שתהיה עליית מחירים. ברוב המוצרים אנחנו נקטנו בשיטה שאני מגדיר אותה כגישה סיבית: להתאים את המחירים לדמה שאנחנו סבורים שהיא סבירה. היה ברור לנו לגמרי שבגרעיני מספוא, בחיטה ובפוליטקה הבעיה אינה בעיה שאינה ניתנת לפתרון. העולם מסוגל לענות על בעיה זו ברמות מספיקות, אם כי ברור שהוצאות הייצור תעלינה. הערכנו כאן דמה סביב 120 מליון דולר, ועל סמך הנחה זו נעשו ההתאמות של המחירים.

ישנם שני מוצרים שלגביהם ההתאמה של המחירים בעולם היא יותר אטית: הבשר והסוכר. (הסבר לפי השיקופית). במחירי המספוא עומדים פה על 215-214 דולר הטונה, לעומת 219 שמופיעים אצלנו. איני רואה שינויים מהפכניים לקראת 1974. אנחנו עשינו קניות עד לסוף שנת 1974. זו השנה הקלנדרית, אבל אם אנחנו מדברים על שנה תקציבית, הרי נותרו 3 חודשים הראשונים של שנת 1975. (להלן הסבר לפי טבלת הקניות). כנראה שתהיה לזה השפעה לגבי שלושה החודשים האחרונים של השנה התקציבית, אז ייתכן שתהיה לנו חסכון בחיטה אם הירידה תימשך. יכול להיות אז שהסכום שתכננו כהוצאה יהיה במשהו יותר נמוך. כנראה שנזדקק לסכום מסויים להשלמת מחירי הסוכר.

כאן אני רוצה לציין את היוזמה הברוכה של חה"כ ברוחה קצב ערב חג הפסח, להוזלת מחיר הבשר לקראת החג. עשינו הוזלה של מחירי הבשר לקראת חג הפסח, אחר-כך הארכנו את ההוזלה עד ליום העצמאות. התברר אחרי זה שהקניות של הבשר זולות יותר והשארנו בשלב זה את המחירים המוזלים של הבשר.

י.ח. ארקין:

לסיכום, כאשר שר האוצר באם כאן ובמליאת הכנסת על התקציב הנוסף, הוא דיבר על סכום של 25 מליון ל"י לסובסידיות, והוא היה משוכנע שאפשר יהיה בזה לגמור את השנה. היו צריכים להכניס שינויים מסויימים בתקציב המיוחד. לאור ההתפתחות שיש היום נראה לי כמעט לוודאי, אם לא תהיינה התפתחויות יוצאות דופן, שבמסגרת זו של 825 מליון ל"י ודאי יחולו שינויים, אז צבוא אליכם עם הצעות ונבקש את אישורכם כדי לגמור את השנה. ייתכן שיהיה חסכון מה או שתהיה תוספת מה, המסגרת ככלל נראית מסגרת דיאלית.

ע. אמוראי: עיקר הסובסידיות שלנו, אם אינני טועה, למעט הנסיעות באוטובוסים, הפרט העיקרי שלנו קיימת סובסידיה, אלה הם מוצרי המזון. עד כמה שידוע לי, ואם אני טועה תתקן אותי, כל המוצרים האלה נרכשים על-ידי הממשלה. (י.ח. ארקין: לא). עד היום הם נרכשים בצורה יעילה למדי על-ידי הממשלה באמצעות האגף לסחר חוץ של משרד המסחר והתעשייה. לדעתי הוא עושה זאת בצורה יעילה, כי את כל זה צריך לחשב על פי פוסט-פלוס. יחד עם זאת אני שואל מדוע זה נעשה רק על-ידי הממשלה? מאחר שזה מיסון ממשלתי, מדוע שלא תקום חברה ממשלתית שתטפל בקניית המוצרים האלה, והיא תהיה חופשית יותר לקנות את המוצרים בכפויות גדולות יותר, כאשר המחירים בעולם נמוכים יותר, לרבות בונוס מיוחד, כאשר מדובר במזון ובהבטחת מחסני החרום. לא צריך להעמיס את הכל על הייצור. היום הכל מטובטר, והדכישה עצמה מתבצעת על-ידי הממשלה, היא קונה והיא מוכרת לספקים מקומיים. כדי לממן את החזקת המלאי, מדוע שהממשלה לא תארגן בצורה של חברה ממשלתית, כדי להוריד מעמסה נוספת מהממשלה גם בשוק ההון? המדובר במוצרי מזון ולא בחומרי גלם, שהם כולם בקו העליה במחירים. לגבי מזון אמרתי עוד לפני חצי שנה שצריך לעשות זאת לגבי שמן ופולי סויה.

הייתי מבקש לדעת מה ההערבה שלכם, מה יקרה אם תוך כדי השנה הזאת או בראשית השנה הבאה, תהיינה ירידות במחירים של מספר פריטים, באיזה אחוזים זה ישפיע לטרוח ארוך יותר? למשל בשמן, היתה עובדה שבעולם ירדו המחירים ואתם משלמים את המחיר הקודם. אם אתם תמכרו את המוצרים במחיר נמוך יותר איך זה ישתקף בהצעת התקציב הזאת שלפנינו?

הי"ד י. קרגמן: ברצוני להזכיר שנושא זה נדון לפני זמן קצר בזמן הדיון על תקציב משרד המסחר והתעשייה, בהשתתפות אנשי משרד המסחר והתעשייה.

ג. קצב: כיוון שבשנה שעברה היו הרבה מאד תנודות בתקציב הסובסידיות, האם התקציב הזה לפי העדכתכם הוא תקציב יציב עד סוף השנה, או שיש כל-מיני אפשרויות לשינויים.

הי"ד י. קרגמן: מר ארקין דיבר על זה כאשר לא היית בחדר.

ג. קצב: אני חושבת שאחרי כל התנודות שהיו אין מקום לשינויים נוספים במשך השנה; לא רק סנקודת הראגות של ועדת הכספים של הכנסת, אלא סנקודת דאות של הציבור, צריך להגיד שהשנה לא יהיו יותר עליות במחירים כולל מחיר החלב. (י. גולן: ואם מחיר החלב יעלה?) צריך לתת סובסידיה.

שמעתי שעלויות להיות תנודות במחירי המספוא, כפי שהיו תנודות במחיר הדלק. כיצד אנחנו נערכים לקראת שינוי אפשרי כזה? בכל-זאת המספוא קשור לכל-מיני מוצרים חיוניים, זה לא דלק, לכן אני מתנגדת לגישה הזאת. ייתכן שלא הבנתי את הדבר, אני מבקשת הבהרה.

כולנו עשינו את מיטב המאמצים שלנו כדי שהציבור יחסוך כסף לאוצר ויצרוך פחות כשר קפוא, שלקנייתו דרושים דולרים, וישתמש יותר בכשר מייצור מקומי, כלומר בעופות. אבל גם מחיר העוף האמיר בצורה חריפה ביותר. שאלתי היא, באיזו מידה האוצר ערוך השנה כדי לאזן את המחירים וכדי שהמחיר של עוף קפוא יחזור למחירו הקודם. עובדה היא

נ. קצב:

שמחירי הבשר הקפוא בעולם ירדו אבל הצרכן אצלנו אינו נהנה מזה. איני רוצה שהיצרן יפסיד, אבל צריך לדאוג להורדת המחירים גם פה.

אני מבקשת לקבל טבלה על מחירי המוצרים בעולם, כי עד לפני שנה לא היה צמצום בסובסידיות, ועם זאת המחירים בעולם היו נמוכים יותר.

י.ח. ארסין:

אני מצטער שיצאת מן החדר, כי דיברתי גם על זה.

נ. קצב:

מה ההשוואה בינינו ובין המחירים בעולם לגבי מצרכי מזון חיוניים.

ד. קורן:

שאלה בעניין ייצור הטבק - לפני שנה כאשר העלו את ההיטלים על הטבק, על מנת להשוות את המחיר עם מחירי היבוא והמכס, שאלתי מדוע לא נותנים תמורה לחקלאי המגדל טבק, שהוא עובד מתחת לנורמה אפשרית לרמת העבודה בארץ. נאמר לי שבעניין זה מונתה ועדה, והיא פועלת. אני רואה בתקציב שיש השתתפות בגידולי הטבק ב-300,000 ל"י. למעשה זו השנה השלישית שאין עליה בשטח זה. לעומת זה ההיטלים שהממשלה מטילה והאוצר נהנה מהם בטבק המקומי גדלו. אני מבקש לדעת מה ההיטלים על הטבק שיש מהם הכנסה לממשלה, ומדוע לא מעלים את מחיר הטבק למגדל הטבק במידה הראויה לאנשים עובדים. דבר זה לא נקבע על פי איזה שהוא תחשיב של אנשי משרד החקלאות, אלא זה דבר שרירותי מאוד שהוטל על מגדלי הטבק בכוח על-ידי האוצר.

י.ש. פלומיין:

בעמוד 4 סעיף 3280 מופיעים שני סעיפים של תמיכה בדלק: תמיכה בגז פדוקלאס ותמיכה בדלק ב"ערד" - האם הסעיף הזה אינו מכוסה על-ידי העברה מקרן ההשוואה למחירי הדלק? הפרק הזה מופיע בכמה סעיפים בתקציב של משרדים אחרים. אני מבקש לקבל תמונה מה הסך-הכולל של הסובסידיות בנושא זה שמופיעים גם בתקציב של כל משרד אחר.

בסעיף הקואופרטיבים והתחבורה מופיע אפס סובסידיות - האם ההערכה שלכם היא עדיין לפי אותו מספר? מצד שני יש כאן סעיף של תמיכות עונתיות, ואלה מיועדות לתנודות במחירי הביצים וכו', האם בשורה אחרונה זה מיועד גם לשינוי במחירי התחבורה? האם אין כאן מצב של יד ימין לוקחת ויד שמאל נותנת?

לגבי השער השונה של הדולר לסובסידיות - אני חושב שבזה אנחנו מבלבלים את עצמנו. דובר כאן על מדיניות אחידה, צריך לדאוג שכל המוצרים יהיו מסובסדים או לפי 4.20 ל"י הדולר או לפי 5.25 ל"י הדולר, אבל שתהיה אחידות. לא ייתכן שחלק יהיה לפי שעה כזה וחלק לפי שער אחר. (י.ח. ארסין: בלוח בעמוד 10 של התקציב יש פירוט לפי איזה שער זה נקבע). אני מציע לאחד את השער על-ידי הסובסידיות, כי למעשה זה אותו דבר.

לעניין היבוא שייעשה על-ידי יבואן - אין צורך להדגיש עד כמה אנחנו שמחים לרעיון של חה"כ אמוראי, שתהיה חברה מסשלמית אשר תרכז את כל הקניות האלה. אותי מעניין כמה עולה לנו כרגע היבוא הזה, לא דק. הגלמי, אלא על-ידי זה שנותנים אשראי ליבואנים. מה אחוז הדביית על האשראי הזה, והאם יש אלמנט של סובסידיה באשראי זה?

מ. ארנס:

אני מבין שפעולות הסובסידיה משפיעות לשני כיוונים: א) יש לזה ביטוי בחלוקה של ההכנסה הלאומית; ב) זה משפיע על הפעולות של המשק, אם לטובה ואם לדעה. הייתי מעוניין לשמוע על הקריטריונים - אני מתפלא שלא שמענו על-כך - לפיהם מחליטים לסבסד, להקטין או להגדיל את הסובסידיות.

י. קרנמן:

ביחס להקטנת הסובסידיות היתה החלטה של ועדה זו.

מ. ארנס:

אני מבקש לדעת מה הקריטריון הקובע.

פת:

בקשר לרובדים שאמר שה"כ אמוראי, אני חושב שהניהול של הסחר על-ידי הממשלה עד עכשיו היה גרוע ביותר. מספיקה ההוכחה שעם כניסתו של מד ליסור לתפקידו, נשן שינויים מרחיקי לכת בנושא זה. שני אנשי מפתח שעסקו במסחר הממשלתי נזכו את המשרד. אי-אפשר לבוא ולומר שהמחירים עלו ואין מה לעשות, וממשלה צריכה להיות במצב שהיא קונה כאשר המחירים זולים ולהכין רזרבה, ולא לקנות כאשר המחירים גבוהים. אפשר לחכות כאשר יש איזה סלאי. היו תקופות במדינת-ישראל שהשר היה שואל: כמה סוכר יש במשק, והיו זומרים שיש 8000 טון, כאשר מזה 7000 טון היו באגיות בדרך לישראל. ונתו דבר לגבי הפשר הקפוא.

אחר-כך היתה חברת דגון והיתה שיטה לסחר ומשלת, היא יצרה פסבט על ציוד שמשתמשים בו בכל העולם. שלוש שנים ונהלים משא ומתן על סגנון נוסף באשדוד והעניין אינו מתקדם. אגיות וחכות חדשים לפריקה, וכל יום שאגיה עומדת בנמל זה 5000 דולר, ולעתים זניה עומדת 60 יום.

במשרד המכחר והתעשיה נעשו שינויים ומונה זדם שהוא יותר מוטחה לתפקיד זה, ומה שחשוב יותר, הוקמה ועדה ציבורית ניוחדת בה משתתפים שלושה פרופסורים, כדי לבדוק את כל המבנה מתוך זווה ללכת לחברה ממשלתית, שאני במקרה זה כן תומך בה. הממשלה צריכה לדאוג למלאי, אבל יש מקום לבדוק אפשרות של ליגליזציה חוקית במלאי, יצריך שתהיה התחרות בין גורמים מייבאים לטובת העניין.

עלי לבוא בטענות אל סר ארקין בעניין ששמו ייטומים. אזלנו יש בעיה של משחטות. אני חושב שזו שערוריה שעקרת זית צריכה לשלם 10 ל"י עבור ק"ג עוף. (י.ח. ארקין: כמה צריך לשלם?) זרבה פחות. כמחצית הסכום הזה. הגענו למצב שהיום משפחה בינונית ישראל או למטה מזה, אינה יכולה להרשות לעצמה לאכול בשר. והיום גענו למצב שאינה יכולה להרשות לעצמה גם פטימים. המצב הנוכחי הוא זאין מספיק עופות בקירור, ולדעתי צריך להגיע למצב שתהיינה כמויות גדולות של עוף קפוא. בסך-הכל יש 5000 טון עופות בקירור, ומוציאים גלפי לידות לתעמולה שעקרת-הבית תקנה עוף קפוא. הייתי רוצה לדעת מה יקרה אם פתאום יום אחד כל עקרות-הבית תחלטנה לקנות עוף קפוא, לא ישאר כלום. והבעיה היא שאין מספיק משחטות.

לא ייתכן מצב שבשר קפוא לסיטונאי עולה = 9 ל"י ק"ג, ועקרת הבית אינה יכולה להשיג בשר בפחות מ-18 או 20 ל"י הק"ג. אני חושב שלא יזיק אם הממשלה לא תקבל היטל יבוא על בשר, ותעמיד את ועד הדולר ליבוא בשר על 4.20 ל"י, וזה צריך לחול גם על מספוא, כדי ומחירו של העוף לא יהיה כל כך גבוה.

אני מציע שבעניין זה של פטימים ושל בשר קפוא יעשה משהו מיוחד על-מנת להבטיח היצע מתאים לשוק.

בעניין החברה הממשלתית, לדעתי צריך דק לעודד זותה, ובמה שהדבר יקום מהר יותר, יהיה טוב יותר למדינה וטוב יותר לצרכן.

ברר:

אני מניח שהתקציב הזה של תמיכות לייצוב המחירים יפעל. עניין היבוא הוא פשוט, אבל ויש לא ידרוש מהממשלה שתסביר לנו כמה המחיר צבורסה בשיקגו או במקום וחר, וכיצד זה קורה שפתאום יש מחירים שהם יותר גבוהים, או יותר נמוכים. צריכה להיות איזון רמה קבועה וייצובה, ולא שיהיה מצב שאם זה לא ירד רמה הרצויה - יתקנו את זה; אם ירד - הרדי טוב. מה אם זה ירד למטה והדמה? האם יבוצעו את המחירים? כאשר מדובר על תוצרת מקומית ולא זורידים מחירים, שוב אינני מבין שום דבר.

אני מבין שהפעם יש שינוי, קודם-כל בהגדרת מסעף, וזה לא מקרה. בזמנו היה מעיף שרן בעידוד הייצור של התוצרת וחקלאית. אחר-כך היו על זה ויכוחים ועשינו פשרה, כיוון שמדובר בעידוד התוצרת החקלאית ומביעת עליית המחירים. היום נכללו בתקציב שלפנינו מיכוח במוצרים וחסרי גלם חקלאיים. זה טשטוש העובדות.

אני יקרל לדבר על כל מה שיש בחוברת הזאת, ובל אם אני לוקח לדוגמה את עניין הביצים, ממה שכתוב כאן אני לומד מהו מחיר הסיטונאי ומהו המחיר הקמעונאי, ומה הטובסידיה לחקלאיים. אני

י. בדר:

לא לוטר כאן כלום על ייצוב המחירים. בוועדה בראשותו של חה"כ חזני בזמנו היו כל-מיני הצעות. אבל מה הוא ההבדל בין המחיר של החקלאי לבין המחיר הסיטונאי? הבעיה היא שלעולם לא בדע למה המחיר לחקלאי הוא זה ולא אחר. האם זה קוסט-פלוס? לפי איזו קלקולציה קובעים את המחיר לביצים? איך מחלקים את ההוצאות? מה הן ההוצאות? האם זה קוסט פלוס? מהו הפלוס? אני מבין שפעם אחת נקבע משהו, אחר-כך עושים שינויים לפי המחירים, אבל את הבסיס עצמו אף פעם לא בדקו. אני מדבר על אותו בסיס היסטורי שעליו בונים את כל התוספות והשינויים.

אמנם אני מבין שהישוברים שנקראים חקלאיים נמצאים בתקופת מעבר מהחקלאות לתעשייה, וכאשר המשק הוא מעורב, אני חושב שעוד יותר קשה לעשות חשבון לוגיסטי. אם מקום אחד, שכולל גם חקלאות וגם תעשייה, מייצר מוצרים שונים קשה מאד לעשות חשבון מה עולה לו כל מוצר ומוצר לחוד. כאשר החקלאות מעורבת בתעשייה זה נעשה דבר של פיקציה.

במקרים אלה כאשר הדבר הולך במצבן חופשי השוק קובע את המחיר. מניין לדעת שבלי סובסידיה המחיר לא היה עולה? איש אינו יודע, כי נותנים סובסידיה. ונותנים סובסידיה גם למספוא וגם למים, אז איך אפשר לדעת? אני מבין שרוצים לתת כסף לחקלאים כדי לעודד אותם. זה מקובל בעולם.

הי"ר י. קרבמן: פה לא מדובר על חקלאים, מדובר על צריכת ביצים וחלב.

י. בדר: עושים זאת מפני שטוענים שהחקלאים נותנים לעם את הבגים הבריאים ביותר, את הבסיס הטוב ביותר לצה"ל; הוא שומר על הערכים של טבע ואקולוגיה. בקיצור, צריך לעודד את החקלאים, אבל אני בכל-זאת רוצה לדעת מה האמת.

הי"ר י. קרבמן: גם לפני 10 ו-15 שנה טענת אותו דבר. שום דבר לא נשתנה.

י. בדר: איני יודע אם אפילו ארץ עשירה ביותר יכולה לעמוד בעלויותי מחירים כאלה. ההנחה של הרוב היא שאת הסובסידיה מקבל היצרן, כאשר בעד הסחורה משלמים מחיר מלא, ולגבי סחורה אחרת משלמים 100% יותר.

כולנו בעד מחירים זולים יותר. חה"כ פת אמר כאן שהמחירים של בשר ועוף גבוהים מדי, אז צריך להוריד מחירים, או לתת סובסידיה, או שני הדברים גם יחד. כל זה הוא בניגוד לדברים שלמדתי.

הי"ר י. קרבמן: חה"כ בדר שוכח שהחקלאי בכלל אינו רוצה סובסידיה, הוא אינו מעוניין בסובסידיה ובפיקוח על מחירי החלב. הוא צריך לקבל סובסידיה כיוון שהמחירים של מספוא וכדומה עולים כפי שהם עולים, ואינו יכול לקבל מחיר כפי שצריך. זה פוגע בעיקר באדם החלש. הסובסידיות שלנו בנויות כך שכולם מקבלים סובסידיה. זה ניכוח שמתנהל שבטים ואין לו פתרון. אם יתנו לחקלאים חופש לקבוע את המחירים בפי שנותנים לתעשיין בתחומים מסויימים, זה יפתור את הבעיה. בזה צריך להיות איזון. הפעם הצרכן מעוניין יותר בסובסידיות מהיצרן.

מה שאנחנו צריכים לדרוש, לפי דעתי, מהממשלה ומהאוצר, שהסכום של 825 מליון ל"י סובסידיות בשנה זון לא יגדל גם אם המחירים יעלו, בניגוד למה שאמרה חה"כ קצב. פירוש הדבר שאנחנו נצטרך לשלם את מחיר העלות, ונצטרך לקצות את החלש, אבל לא לתת סובסידיה לכולם. אם זה ירד באופן דרסטי זה יחול על כולם. אני מציע להקטין את החלק של הצרכן בסובסידיות, כי אנחנו יודעים מה הקשיים בתקציב.

בדצוני לקרוא לחה"כ פת קטע מפרוטוקול הישיבה עם אנשי משרד המסחר והתעשייה שבה נדונה הבעיה שהוא הצלה כאן. בוועדת הכספים טוב שיש רציפות של דיונים. (קורא קטע מדברי ד"ר מנדבאום באותה ישיבה). כפי שאתה רואה ישנה ועדה שבודקת את הדבר.

ב"צ חלפון:

במכתב אחורנית אני רואה עד כמה חשובות היותה הקטנת הסובסידיות שהממשלה עשתה ב-28.1.74 אחרת היינו בטוב אפסורדי שקשה היה לעמוד בו. הסכום שמופיע עכשיו של 850 מליון ל"י הוא סכום די גדול, וצריך לחפש דרכים שלא לעלות עליו, אלא אפילו להקטין אותו.

לגבי השנה - אני מעריך שעלווים לחול שינויים במחירים, בעיקר בתשומת העבודה, חשמל ועוד דברים כאלה. במגמת היבוא נהיה עדים השנה או ליציבות או לירידה קלה. אני לא חושב שהממשלה צריכה להוריד באגודה אחת את הסובסידיות שהיא קבעה. אם צריך עכשיו לפזות את החקלאים על מחירי החלב, צריך להטיל זאת על הצרכן ולא להגדיל את הסובסידיות. זו טעות שעשינו בשנים הקודמות שריכזנו סכומים ניכרים של סובסידיות ובלבד שמחיר החלב לא יעלה. אחד-כך היה קשה מאד להטיל את המחיר המעסי של החלב על הצרכן.

לענין המספוא - זה כמה שנים שהחקלאים דורשים בעצמם להביא את המספוא, מאחר שיש לנו בעיות עם מענקים בענין זה, ובצורות שונות, אבל לא בתנו את האפשרות הזאת. אני שמח שמדובר במספוא, שמהוד המסחר והתעשייה הזכיר את ענין הוועדה. ייתכן שאת המספוא אפשר להביא ישר לצרכן וייתכן שסה יהיה יעיל יותר, אולי החקלאי יקנה בתקופות אחרות, כאשר המחיר נמוך יותר. היום הממשלה מייבאת כל קנייה של מספוא והמכירה בפנים נעשית על-ידי יבואנים. ענין זה יצמצם ב-65% את חבדות היבוא של המשביר המרכזי או 20%-25% של היבואנים, שהם צרכנים בעצמם. כאשר כל יבואן יש לו אפשרות לצמצם כמה שאפשר, זה לא יעלה רבות לממשלה ולא יעלה לה שום דבר.

בקשר לערפות - צריך להבחין בין מחיר העוף החי לבין מחיר העוף השחוט. במחירי העוף החי היתה השנה יציבות. אמרנו שהממשלה לא תשלם סובסידיות, כי מטילא הכל היה הולך יציב. צדדים התיווך מאשר לחקלאים. בדרך שהלכנו בה, על-ידי זה שנתנו חופש ייצור לחקלאים, יש תועלת של מחלות ושל צרות אחרות, שאי-אפשר להתגבר עליהן, אפשר לשמור על מחיר. ברגע שהמחיר עולה לא תמיד התוספת היא רווח של החקלאי.

בקשר למחירי הטבק - בדרך-כלל לא נותנים בענין זה סובסידיות, אלא מעלים את המחירים. בוועדה אחת העלו את מחיר הטבק ב-27% וגם השנה מתכוונים להעלות אותו. נכון שעדיין המחיר נמוך, אני מקווה שהוועדה הזאת שמניצי תעלה את מחיר הטבק. הסובסידיה של הממשלה של חצי לירה לק"ג זה דבר קבוע, וזה כדי לכסות את ההוצאות של מועצת הייצור. ישנה ועדה חדשה שבודקת את הדבר.

הייתי מבקש לדעת פרוץ ההעלאה של הסובסידיה להתפלת מים באילת? כמה זה קשור?

י.ח. ארסין: זה קשור בעליית המחירים של הדלק.

צ. גרשוני:

אני מצטרף לבקשת חה"כ קצב שיתנו לנו במידת האפשר יותר השוואה של המחירים אצלנו למחירים במספר ארצות בעולם. אני חושב שאנחנו נוכל ללמוד מזה הרבה לגבי הענין של הסובסידיות, האם אנחנו מפרזים בפרובלמטיקה הזאת או לא. אני חושב דעים עם חה"כ חלפון, שזה הענין של התיווך; בארץ חושבים שהכל בסדר ולא בודקים את הדבר.

אני מבקש להשפיע שבדיון על הסובסידיות בוועדת הכספים תהיה לנו השפעה על מחירי החלב וכל מה שקשור עם משק החלב. בדצוני להגיד את זה בצורה דרסטית: הייתי רוצה לדעת מה הסובסידיה הממשלתית הבלתי-רציונלית שניתנת למשק החלב בארץ. מה האמת? אם תוסיפו לזה את התהליך ההולך וגובר של ירידה של הענף הזה בכל הארץ, אחרי המאמצים הכבירים שנעשו במשך שנים כדי להעלות אותו, הידידה הזאת אומרת שאנחנו לא נעמוד בעוד שנה כמו שאיננו עומדים השנה באותה תוצרת החלב שבה אנחנו צריכים לעמוד. וזה בגלל זה שאנחנו במו ידינו על-ידי מדיניות המחירים והסובסידיות בענף הזה הולכים וכורתים את הענף.

נאמר כאן באחת הישיבות הקודמות - ואינני שותף לדעה זו - שזה קורב במשק המושבי, כי הוא מתגל יותר קשה, ואין זה קורה במשק החלב הקיבוצי. לדעתי אין זה נכון. זה תהליך שעובר על משק החלב גם במושב וגם בקיבוץ. זו תוצאה שוועדת הכספים צריכה לזכור.

צ. גרשוני:

עוד לפני שנה אמרו שצריך לפתור את הבעיה, אבל זו לא הייתה הזדמנות מתאימה. לדעתי צריך למצוא את ההזדמנות המתאימה כדי לפתור את העניין. גם אם כל דבר שבעולם עולה יותר ביוקר, החלב אצלנו הוא יותר זול לצרכן. זה פוגע ביצרן באופן יסודי.

הייתי מבקש שטר ארקין ימסור לוועדה אינפורמציה מה קורה עכשיו במשק החלב, מאחר שיש תביעה להעלאת המחיר? כיצד חושבים לפתור בעיה זו. אי-אפשר להגיד שזה בלתי-צודק. לדעתי צורך שתהיה עליית מחירים.

בנגוע לסובסידיות לסוכר - אנחנו צריכים לשקוע בוועדת הכספים את ההשוואה בין המחיר הממוצע בעולם במשך השנה האחרונה לבין המחיר של הסוכר המקומי. צריך לקחת בחשבון את העובדה ששני בתי החרושת שקיימים בארץ אינם מנוצלים לפי מידת יכולתם בגלל חוסר כסלק סוכר; והמחסור כסלק סוכר נגרם בגלל המחיר הנמוך שנותנים ליצרן. גם עליית המחיר אינה פותרת לדעתי את השאלה, ולא נגיע גם עכשיו למלוא התפוקה של בתי-החרושת האלה. ההפרש במחיר הסוכר בעולם לבין ההפרש במחיר בארץ אפשר היה לכסות על-ידי ניצולם המלא של בתי-החרושת. במשק שלי כמו במשקים אחרים עובדים היום עם סרגל ביד, עושים חשבון מתי כדאי לעשות משהו מה לא כדאי לעשות. (י.ח. ארקין: נכמה לדעתך צריך להעלות את המחיר?) תביא את המספרים. אתה צריך לענות על זה. אני אומר שזה לא יעלה לנו יותר מהמחיר שאנחנו משלמים בעולם, בתנאי שזה יספק את התצרוכת. זה בלתי-הגיוני שנשאיר את המשק הלאומי במצב כזה, ואפילו אחוז זה לא נייצר בעצמנו. אי-אפשר לדעת אם המצב לא יהיה יותר קשה.

אני מביא זאת רק לדוגמה. איני מבין למה אנחנו צריכים לאשר עכשיו, לפני שאישרנו סובסידיה נוספת למים, כאשר זה כבר קרה באמצעות מחירי המים והאפוזון שהגיע לוועדת הכספים הקודמת. אמרתי זאת כאשר שמענו את ההודעה על מחיר המים שנקבע בקרן האיזון, ונקבע שתהיה סובסידיה למים. זה לא תואם את המדיניות שקבענו אותה לעצמנו.

י.ח. ארקין: כי אחרי העלאת מחיר המים עדיין זקוקים להעלאת הסוג-סידיה למים, אחרת המים היו צריכים לעלות עוד יותר. הסכום פה הוא ביטוי להחלטות שנתקבלו ואושרו כאן.

צ. גרשוני: אז היו צריכים להעלות את מחיר המים. אני נותן זאת כדוגמה לגבי כל המדיניות.

אני מבקש לשמוע הבטחה שעניין התחבורה ישאר כפי שהוא כאן עד סוף השנה. אם יש בעיות בעניין זה, אנחנו צריכים לשמוע על זה עכשיו.

אני דיברתי מתוך הנחה עיקרית - ולכן נתתי גם דוגמה של המים - שמה שמשותף לוועדת הכספים זו לוועדה הקודמת, שצריכה להיות מגמה קבועה של הורדת הסובסידיות. אני חושב שהמדיניות הזאת שהוועדה סיכמה לעצמה מזמן, ברגע מסויים השפיעה על הממשלה.

הי"ר י. קרגמן: במשך השנה ספגו על-ידי העלאת המחירים למעלה מ-3 מיליארד ל"י. יש לזה גבול.

צ. גרשוני: אני שאלתי בעניין התחבורה, כדי שתהיה הבטחה שלא יעלו זאת. סובסידיה צריך לתת רק במקום של חולשה, או לאנשים חלשים או לענפים חלשים צריך לעודד אותם ותו לא. אינני מתייחס לכן לדבריו של חה"כ בדר, ואני מקווה שהוא יקבל תשובה.

הי"ר י. קרגמן: אנחנו נמשיך בדיון הזה בישיבה נוספת ואז נשמע את תשובתו של מר ארקין.

עלינו להצביע עכשיו על תקציב משרד בשיא המדינה, משרד הבריאות, כי לפי בקשת חה"כ בדר דחינו את ההצבעה סאתמול להיום.

פ. ארנס: אני מצטער, אבל זה כבר אחרי 11.00 ויש ישיבת מליאת הכנסת עם הצעות לסדר-היום.

אנחנו צריכים להנ"ח תקציבים אלה על שלחן הכנסת.
אני מבקש להמשיך עוד 10 דקות.

הי"ד י. קרבמן:

נכון שביקשתי לדחות את ההצבעה מאתמול להיום, אבל
לא אחרי השעה 11.00 כאשר יש ישיבת מליאת הכנסת.

י. נדר:

במליאת הכנסת צריכים לדון גם בחומר של הוועדות,
ונתבקשו להנ"ח תקציבים אלה על שלחן הממשלה.

הי"ד י. קרבמן:

אני מציע לעשות זאת דבר ראשון סחר בבורס.

י.ש. פלומין:

הודיע לי שמחר יש איזה כנס בקיבוצים, ולא כולם
יהיו. נעשה זאת ביום ראשון.

הי"ד י. קרבמן:

הישיבה ננעלה בשעה 11.10